

PREDSTAVENIE PROJEKTU LISTUP

(WHISTLEBLOWING VO VEREJNEJ SPRÁVE)

BRATISLAVA, 24. SEPTEMBER 2019

Ján Ivančík

PREČO?

Napriek zákonu na ochranu whistleblowerov (od roku 2015),
v praxi len minimálne využitie.

24 z 28 inštitúcií štátnej správy **nevidovalo žiadny podnet** od
zavedenia zákona (dáta TIS, február 2018, február 2019).

Podpora úradníkov je dôležitá.

Môžu nás efektívne chrániť pred korupciou.

ČO JE VLATNE PROBLÉM

Takmer žiadne vzdelávanie zamestnancov.

Nízka informovanosť o existencii zákona.

Nedôvera v prešetrenie podnetov, obavy z odplaty, straty zamestnania.

Verejné obstarávanie – riziková oblasť.

MOŽNÉ RIEŠENIA

- **budovanie etickej infraštruktúry** v organizáciách
- **posilnenie dôvery v zamestnávateľa**, ktorý víta a podporuje myšlienku odhaľovania nekalých praktík u svojich zamestnancov
- **školenia zamestnancov v kľúčových protikorupčných schopnostiach** – etike a oznamovaní korupcie, verejnom obstarávaní

AKO PREBIEHALA ÚVODNÁ FÁZA PROJEKTU:

- a) zmapovanie vnímania vnímanie korupčných rizík zamestnancami
- b) identifikácia problémov existujúcich oznamovacích mechanizmov
- c) analýza interných dokumentov
- d) odporúčania na ich zefektívnenie do budúcnosti

Úvod do budovania etickej kultúry v organizácii

Bratislava, 03.12.2018

Neechala & Co.
law firm

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
SLOVENSKO

transparency.sk

DVE PILOTNÉ ORGANIZÁCIE

- „priekopníci“ v zlepšovaní fungovania vnútorných oznamovacích mechanizmov od jesene 2018
- školenia na lepšie oboznámenie zamestnancov s právami a povinnosťami podľa zákona na ochranu oznamovateľov do jari 2019

CIEĽ:

- vzdelávaním posilniť vedomosti o verejnom obstarávaní a informovanosti o oznamovacích kanáloch

ZATIAĽ:

- 287 zamestnancov z oboch organizácií sa zúčastnilo vzdelávacích podujatí, 83 z nich sa zúčastnilo na viac než jednom školení

VSTUPNÝ DOTAZNÍK

Každý piaty zamestnanec BSK by uvítal presnú hranicu (sumu) prijateľnosti daru. Ak by existovala možnosť anonymnej konzultácie prijateľnosti darov, túto možnosť by využila **štvrtina zamestnancov BSK**.

Ak by dochádzalo k **prešetrovaniu** podozrení **externým subjektom** mimo Úradu samosprávneho kraja, túto možnosť by využil **každý tretí zamestnanec BSK**.

Takmer **90% zamestnancov nemá vedomosť** o tom, či Úrad **oceňuje oznámenie** nekalých praktík, každý desiaty pracovník si myslí, že úrad oznamovanie neoceňuje žiadnym spôsobom. Ak by zamestnanci BSK mali možnosť oznámiť nekalú praktiku a získať za to odmenu, motivovalo by to každého desiateho z nich.

DOTAZNÍKY

DECEMBER 2018/stav zamestnancov: 252

Dotazník vyplnilo: 225 respondentov

SEPTEMBER 2019/stav zamestnancov BSK: 249.

Od 01. 01. – 13. 09. 2019/ ukončený pracovný pomer: 37 zamestnancov

Od 01. 01. – 13. 09. 2019/ nových zamestnancov: 30

Dotazník vyplnilo: 219 zamestnancov

VPLYV A DOPAD

Školenia Transparency pomohli k **lepšiemu pochopeniu** problematiky **konfliktu záujmov**. (každý druhý zamestnanec BSK)

Pravidelné ročné školenia o témach ako etika, konflikt záujmov a ohlasovanie nekalých činností **by boli užitočné** pre pracovníkov. (37% zamestnancov BSK)

Uvedenie **hranice akceptovateľného daru** v etickom kódexe by zamestnancom BSK podľa ich názoru **nepomohlo**. (Viac ako polovica zamestnancov)

VYBRANÉ ODPORÚČANIA

- CIEĽ: vytvoriť pracovné prostredie s nulovou toleranciou ku korupcii a nekalým praktikám.
- Etický kódex, pracovný poriadok a interný predpis na ohlasovanie podnetov – živé dokumenty (detailnejšie rozpracovanie konkrétnych situácií).
- Vytvorenie pozície osoby zodpovednej za aplikáciu pravidiel Etického kódexu.
- Vyhodnocovanie funkčnosti nástrojov na nahlasovanie nekalých praktík.
- Zváženie pozitívneho motivovania pre oznamovanie nekalých praktík.

ČO NÁS EŠTE ČAKÁ

- Transparency Akadémia – úradníci
- Youtube kanál
- World whistleblowers day/každoročne jún
- Spolupráca s novovznikajúcim úradom

www.transparency.sk

facebook.com/transparencysk

twitter.com/transparencysk

transparency.blog.sme.sk

© 2019 Transparency International Slovakia. All rights reserved.